

N A P U T A K
o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača
u Bosni i Hercegovini

Sarajevo, travanj 2014. godine

* Temeljem članka 2.9 stavak (1) točka 2., a u svezi s člankom 17.10 stavak (2) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13 i 7/14), Središnje izborne povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 19. sjednici, održanoj 29.04.2014. godine, donijelo

N A P U T A K

o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1. (Primjena)

Ovim naputkom se utvrđuje:

- a) postupak podnošenja zahtjeva i kriteriji za akreditiranje izbornih promatrača (članak 17.3, članak 17.4 stavak (1) i članak 17.5 stavak (1) i (2) Izbornog zakona BiH)
- b) rokovi za podnošenje i rješavanje po zahtjevu (članak 17.7 Izbornog zakona BiH)
- c) razmatranje zahtjeva za akreditiranje izbornih promatrača (članak 17.10 stavak (2) Izbornog zakona BiH)
- d) izgled sadržaj i distribucija iskaznica (članak 17.6 Izbornog zakona BiH)
- e) pristup akreditiranog promatrača mjestu promatranja izbornih aktivnosti (članak 17.1 stavak (2) Izbornog zakona BiH)
- f) oduzimanje svojstva promatrača (članak 17.10 stavak (1) Izbornog zakona BiH)
- g) forma obrasca zahtjeva za akreditiranje i izgled iskaznica (članak 17.6 Izbornog zakona BiH).

Članak 2. (Definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom Naputku imaju sljedeća značenja:

- a) **promatrač** označava predstavnika političkog subjekta, predstavnika udruge i međunarodnog promatrača akreditiranog sukladno odredbama ovog Naputka
- b) **udruga** označava udrugu ili fondaciju utemeljenu sukladno zakonima o udrugama i fondacijama
- c) **međunarodni promatrač** označava predstavnika međunarodne vladine i međunarodne nevladine organizacije, predstavnika strane vlade i izborne dužnosnike
- d) **iskaznica** označava dokument koji izdaje Središnje izborne povjerenstvo BiH temeljem kojeg promatrači ostvaruju pravo promatranja izbornih aktivnosti.

POGLAVLJE II. PODNOŠENJE ZAHTJEVA I KRITERIJI ZA AKREDITIRANJE IZBORNIH PROMATRAČA

Odjeljak A. Promatrači političkih subjekata

Članak 3.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje političkih subjekata – članak 17.5 Izbornog zakona BiH)

(1) Predstavnici političkih subjekata ovjerenih od strane Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Središnje izborne povjerenstvo BiH), podnose zahtjev Središnjem izbornom povjerenstvu BiH za akreditiranje promatrača za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje. Zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje rada izbornog povjerenstva, Centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima predstavnici političkih subjekata podnose izbornom povjerenstvu u osnovnoj izornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidiraju.

(2) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese Središnjem izbornom povjerenstvu BiH smatrat će se važećim samo ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedena kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(3) Središnje izborne povjerenstvo BiH će svu komunikaciju s političkim subjektima ostvarivati isključivo preko sjedišta političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata ili preko osobe ovlaštene za zastupanje pred Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

(4) Zahtjev za akreditiranje koji politički subjekt podnese izbornom povjerenstvu u osnovnoj izornoj jedinici unutar izborne jedinice za koju se kandidira smatrat će se važećim ako su ga potpisale osobe koje su u prijavi za ovjeru za sudjelovanje na izborima navedene kao osobe ovlaštene za zastupanje i čiji je potpis deponiran kod Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ili izbornog povjerenstva.

(5) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka, politički subjekt dostavlja i kontakt podatke (adresa, broj telefona, faksa i e-mail).

(6) Obrazac zahtjeva za izdavanje iskaznice političkim subjektima i obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja bit će dostupni u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i u izbornim povjerenstvima.

(7) Uz zahtjev iz stavka (2) ovog članka, politički subjekt popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača te obrazac pravila ponašanja s potpisom izjavom o poštivanju tajnosti glasovanja svakog predloženog promatrača.

(8) Politička stranka ili neovisni kandidat koji su ovjereni za izbore kao koalicija ili kao lista neovisnih kandidata na listi predloženih promatrača mogu predložiti samo predstavnike u ime koalicije, odnosno predstavnike liste neovisnih kandidata.

Odjeljak B. Promatrači udruga

Članak 4.

(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje udruga – članak 17.4 stavak (1) Izbornog zakona BiH)

(1) Predstavnici udruga zahtjev za akreditiranje promatrača za promatranje svih izbornih aktivnosti podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(2) U zahtjevu za izdavanje iskaznice udruga navodi:

- a) izborne aktivnosti koje želi promatrati
- b) kontakt podatke (adresu, broj telefona, faksa i e-mail)
- c) izborne jedinice u kojima želi promatrati izborne aktivnosti
- d) broj promatrača
- e) razloge zbog kojih žele promatrati izborni proces.

(3) Uz zahtjev udruga dostavlja:

- a) listu imena predloženih promatrača koja sadrži ime i prezime, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj promatrača
- b) izvadak o upisu u registar udruga kod nadležnog tijela koji ne može biti stariji od 60 dana
- c) obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.

(4) Udruga podnosi poseban zahtjev za svaku izbornu jedinicu u kojoj želi promatrati izborne aktivnosti.

Odjeljak C. Međunarodni promatrači

Članak 5.

**(Podnošenje zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača – članak 17.3
Izbornog zakona BiH)**

(1) Predstavnici međunarodnih promatrača zahtjev za akreditiranje podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

(2) Uz zahtjev za izdavanje iskaznica, predstavnici međunarodnih promatrača na zahtjevu za akreditiranje dostavljaju kontakt podatke i popunjenu listu predloženih promatrača koja sadrži: ime, prezime, naziv države koja je izdala putnu ispravu i broj putne isprave.

(3) Predstavnici međunarodnih promatrača će u zahtjevu označiti izborne aktivnosti koje žele promatrati. Predstavnici međunarodnih promatrača mogu promatrati naznačenu izbornu aktivnost u svim osnovnim izbornim jedinicama u kojima to žele.

(4) Predstavnik međunarodne organizacije na zahtjevu za izdavanje iskaznice potpisuje izjavu da navedena organizacija ne obavlja bilo kakvu aktivnost u ime političkog subjekta i da će se pridržavati odredbi Izbornog zakona BiH.

(5) Međunarodni promatrači uz zahtjev za akreditiranje dostavljaju akt koji je potpisala ovlaštena osoba u kojem navode razloge zbog kojih su zainteresirani da promatraju izborni proces u BiH.

Odjeljak D. Promatrači u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine

Članak 6.

(Podnošenje zahtjeva)

(1) Politički subjekti, udruge i međunarodni promatrači mogu podnijeti zahtjev za akreditiranje svojih promatrača za promatranje izbora na biračkom mjestu određenom za glasovanje državljanima Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: državljanima BiH) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: DKP-i BiH) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH neposredno ili posredstvom DKP-a BiH.

(2) Predstavnici političkih subjekata, udruge i međunarodnih promatrača popunit će listu predloženih promatrača koja sadrži: ime i prezime, naziv države koja je izdala putnu ispravu, broj putne isprave, broj važeće osobne iskaznice i jedinstveni matični broj te obrazac o pravilima ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja svakog predloženog promatrača.

(3) Predstavnici političkih subjekata, udruge i međunarodnih promatrača označit će u zahtjevu u kojim DKP-ima BiH, određenim za glasovanje, žele promatrati glasovanje.

(4) Akreditirani promatrači su pored obveza propisanih Izbornim zakonom BiH i ovim Naputkom, dužni poštovati i specifične sigurnosne procedure koje se odnose na rad DKP-a.

Odjeljak E. Kriteriji za akreditiranje promatrača političkih subjekata i udruga

Članak 7.

(Kriteriji za akreditiranje političkih subjekata i udruga – članak 17.4 i 17.5 Izbornog zakona BiH)

(1) Politički subjekti i udruge mogu predložiti za promatrače samo osobe koje su državljeni BiH i koje su punoljetne.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za akreditiranje za osobu:

- a) koja je kandidat na predstojećim izborima
- b) čija je kandidatura na predstojećim izborima odbijena, ili je njegovo ime naknadno skinuto s liste kandidata
- c) kojoj je Središnje izborno povjerenstvo BiH izreklo sankciju zabrane rada u biračkom odboru, u Centru za birački popis ili u izbornom povjerenstvu
- d) koja je predložila politički subjekt koji nije ovjeren za sudjelovanje na izborima
- e) koja je član biračkog odbora
- f) koja je u izvršnoj ili zakonodavnoj vlasti u izbornoj jedinici za razinu za koju se bira (za općinsko vijeće i za općinskog načelnika na lokalnim izborima, za više razine vlasti na općim izborima).

POGLAVLJE III. ROKOVI ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA I RJEŠAVANJE

Članak 8.

(Rokovi za podnošenje zahtjeva i rješavanje - članak 17.7 Izbornog zakona BiH)

(1) Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje iskaznice teče od dana raspisivanja izbora.

(2) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za izdavanje iskaznice političkim subjektima i udruženjima je 15 dana prije dana održavanja izbora.

(3) Nadležno izborno povjerenstvo će o zahtjevima koji su navedeni u stavku (1) i (2) ovog člana donijeti odluku najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

(4) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača je sedam dana prije dana održavanja izbora, a iznimno Središnje izborno povjerenstvo BiH može odobriti zahtjev za akreditiranje jedan dan prije dana održavanja izbora.

POGLAVLJE IV. RAZMATRANJE ZAHTJAVA ZA AKREDITIRANJE IZBORNIH PROMATRAČA - članak 17.10 stavak (2) Izbornog zakona BiH

Odjeljak A. Zahtjevi političkih subjekata

Članak 9. (Razmatranje zahtjeva političkih subjekata)

(1) Središnje izborne povjerenstvo BiH distribuira obrasce zahtjeva za akreditiranje u glavna sjedišta svakog političkog subjekta.

(2) Ispunjene zahtjeve za izdavanje iskaznica politički subjekti dostavljaju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i izbornim povjerenstvima, u ovisnosti od toga žele li se akreditirati za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva i rada Glavnog centra za brojanje ili promatranje rada izbornog povjerenstva, Centra za birački popis i rada na biračkom mjestu i drugim izbornim mjestima.

(3) Nakon prijama zahtjeva, Središnje izborne povjerenstvo BiH i izborne povjerenstvo provjeravaju je li politički subjekt ovjeren za sudjelovanje na izborima u izbirnoj jedinici kojoj pripada osnovna izbirna jedinica za koju su predložili svoje promatrače.

(4) Provjera iz stavka (3) ovog članka vrši se na temelju liste političkih subjekata koji su ovjereni u izbirnoj jedinici kojoj pripada osnovna izbirna jedinica za koju su politički subjekti predložili svoje promatrače, koju je dostavilo Središnje izborne povjerenstvo BiH.

(5) Središnje izborne povjerenstvo BiH i izborne povjerenstvo potpisuju i ovjeravaju zahtjev za izdavanje iskaznice i zadržavaju izvorni primjerak zahtjeva i obrazac pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja. Preslika zahtjeva i obrazac pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja dostavljaju se političkom subjektu kao podnositelju zahtjeva. Preslika zahtjeva za izdavanje iskaznice dostavlja se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Lista akreditiranih promatrača dostavlja se na sva biračka mjesta u osnovnoj izbirnoj jedinici na koju se zahtjev odnosi. Promatrač je dužan nositi iskaznicu.

(6) Središnje izborne povjerenstvo BiH i izborne povjerenstvo će odlukom odbiti zahtjev za izdavanje iskaznice u sljedećim slučajevima:

- ako je poništena ovjera političkog subjekta
- ako predloženi promatrač ne ispunjava uvjete iz članka 3. ovog naputka
- ako je pojedina osoba već predložena, odnosno ako ju je akreditirao drugi politički subjekt ili udruga.

Odjeljak B. Zahtjevi udruga

Članak 10. (Razmatranje zahtjeva za udruge)

(1) Središnje izborne povjerenstvo BiH razmatra zahtjev za izdavanje iskaznice koji je podnijela udruga te može, ako utvrdi da je udrugu utemeljio ili je sponzorira politički subjekt, ili je uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta, zahtjev odbiti ili ako utvrdi da udruga nije utemeljena niti je sponzorira politički subjekt, ili nije uključena u bilo kakve aktivnosti u ime ovjerenog političkog subjekta zahtjev odobriti.

(2) Središnje izborne povjerenstvo BiH sačinjava listu udruga čiji su zahtjevi odobreni u koju se, pored naziva udruge, unosi naziv osnovne izborne jedinice za koju se udruga akreditira s imenima akreditiranih promatrača.

(3) Lista iz stavka (2) ovog članka dostavlja se svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su udruge akreditirane.

(4) Izborna povjerenstva dostavljaju listu iz stavka (2) ovog članka na sva biračka mjesta u osnovnoj izbornoj jedinici na koju se zahtjev odnosi.

(5) Ukoliko udruga ne dostavi dokaze navedene u članku 4. ovog naputka, Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za izdavanje iskaznice udruzi.

Odjeljak C. Zahtjevi međunarodnih promatrača

Članak 11. (Razmatranje zahtjeva međunarodnih promatrača)

(1) Odluku o raspisivanju izbora Središnje izborno povjerenstvo BiH na dan raspisivanja izbora dostavlja Ministarstvu vanjskih poslova BiH i drugim relevantnim tijelima s ciljem pravodobnog obavještavanja međunarodnih promatrača i država s kojim BiH ima diplomatsko-konzularne odnose o danu održavanja izbora i promatranja izbora.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH razmatra zahtjev za izdavanje iskaznice međunarodnog promatrača te može, ako utvrdi da je uključen u bilo kakve aktivnosti u ime ovjenjenog političkog subjekta, zahtjev odbiti.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH sačinjava listu međunarodnih promatrača čiji su zahtjevi odobreni, i dostavlja je svim izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u kojima su međunarodni promatrači akreditirani.

(4) Središnje izborno povjerenstvo BiH će prije održavanja izbora po mogućnosti održati sastanak sa akreditiranim međunarodnim promatračima i tom prigodom će distribuirati informativni materijal za promatranje izbora u BiH.

(5) Ukoliko međunarodni promatrači ne dostave dokaze navedene u članku 5. ovog naputka, Središnje izborno povjerenstvo BiH će odbiti zahtjev za izdavanje iskaznice.

Odjeljak D. Promatrači na biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu i promatrači mobilnih timova

Članak 12. (Promatrači na biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu)

(1) Promatrači političkih subjekata mogu imati pristup biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu, i to na biračkom mjestu na kojem se u izvatu iz Središnjeg biračkog popisa nalaze birači da glasuju za izbornu jedinicu u kojoj se politički subjekt kandidira.

(2) Promatrači udruga mogu imati pristup biračkim mjestima za glasovanje u odsustvu, i to na biračkom mjestu za koje im je odobren zahtjev za akreditiranje.

(3) Politički subjekti i udruge sami snose odgovornost da od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH traže informaciju o lokaciji biračkih mesta za glasovanje u odsustvu koja se nalaze u drugim osnovnim izbornim jedinicama. Politički subjekti i udruge kontaktirat će izborno povjerenstvo osnovne izborne jedinice u kojoj se nalazi biračko mjesto za glasovanje u odsustvu radi akreditiranja svojih promatrača.

Članak 13.
(Promatrači rada mobilnih timova)

Općinska/gradska izborna povjerenstva su dužna sačiniti plan rada mobilnog tima koji sadrži sastav, raspored rada i rutu kretanja mobilnog tima, a koji se dostavlja akreditiranom promatraču na njegov zahtjev.

POGLAVLJE V. IZGLED, SADRŽAJ I DISTRIBUCIJA ISKAZNICA

Članak 14.
(Izgled i sadržaj iskaznice – članak 17.6 Izbornog zakona BiH)

(1) Iskaznica je pravokutnog oblika i sadržava sljedeće podatke:

- a) u gornjem dijelu:
  - 1) znak Središnjeg izbornog povjerenstva BiH
- b) u srednjem dijelu:
  - 1) logo izbora
- c) ispod:
  - 1) ime i prezime akreditiranog promatrača
  - 2) datum izdavanja iskaznice i broj odluke
  - 3) potpis ovlaštene osobe koja je izdala iskaznicu
- d) pored potpisa, u desnom kutu:
  - 1) pečat izbornog povjerenstva koje izdaje bedž
- e) u gornjem desnom kutu стоји oznaka vrste promatrača:
  - 1) za političke subjekte, upisana oznaka „PS“ i pored toga šifra koju je dostavilo Središnje izborne povjerenstvo BiH
  - 2) za udruge, upisana oznaka „PU“ i pored toga broj, počevši od broja 1
  - 3) za međunarodnog promatrača, upisana oznaka „MP“ i pored toga broj, počevši od broja 1.

(2) Iskaznica za političke subjekte je bijele boje, za udruge sive, a za međunarodne promatrače svjetlo ružičaste boje.

(3) Podaci na iskaznici tiskaju se na jezicima i pismima koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini.

(4) Na poleđini iskaznice isписан je tekst: „Promatrač, tijekom promatranja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasovanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti, promatrač će nositi službenu iskaznicu i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom s posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina.“

(5) Tekst iz stavka (4) ovog članka je na engleskom jeziku na iskaznicama za međunarodne promatrače.

Članak 15.
(Distribucija službene iskaznice političkim subjektima)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH izrađuje službene iskaznice (u dalnjem tekstu: iskaznica) za promatrače političkih subjekata akreditiranih za promatranje rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i rada Glavnog centra za brojanje.
- (2) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje izgled iskaznice i dostavlja je u izborna povjerenstva, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju iskaznica svim akreditiranim promatračima političkih subjekata u njihovoј osnovnoј izbornoј jedinici.
- (3) Akreditirani promatrači preuzimaju iskaznice iz stavka (2) ovog članka u izbornom povjerenstvu u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su akreditirani za promatranje, uz prethodno predložen obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.
- (4) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi iskaznicu.

Članak 16.
(Distribucija službene iskaznice udrugama)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrđuje izgled iskaznice i dostavlja je u izborna povjerenstva, a izborna povjerenstva odgovorna su za izdavanje i distribuciju iskaznica svim akreditiranim promatračima udruga u njihovoј osnovnoј izbornoј jedinici.
- (2) Prilikom preuzimanja iskaznice, predstavnik udruge mora predati na uvid izbornom povjerenstvu potpisane obrasce pravila ponašanja i izjave o poštivanju tajnosti glasovanja akreditiranih promatrača.
- (3) Izborno povjerenstvo provjerit će odgovara li naziv udruge, naveden u izjavi, nazivu udruge s liste udruga građana, koje je akreditiralo Središnje izborno povjerenstvo BiH.
- (4) Izborno povjerenstvo izdat će onoliko iskaznica koliko je bilo potpisanih obrazaca pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja.
- (5) Akreditirani promatrač udruge zadržat će potpisani obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja iz stavka (3) ovog članka i tako osigurati da je osoba koja nosi iskaznicu osoba koja je potpisala obrazac pravila ponašanja i izjavu o poštivanju tajnosti glasovanja.
- (6) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi iskaznicu.

Članak 17.
(Distribucija službene iskaznice međunarodnim promatračima)

- (1) Akreditirani međunarodni promatrači preuzimaju iskaznice u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH najkasnije do dana održavanja izbora.
- (2) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi iskaznicu.

Članak 18.

(Distribucija službene iskaznice promatračima na biračkim mjestima u DKP-ima)

- (1) Središnje izborno povjerenstvo BiH nadležno je za izradu i distribuciju službene iskaznice akreditiranim promatračima za promatranje izbora na biračkom mjestu u DKP-u BiH određenom za glasovanje državljanu BiH.
- (2) Akreditirani promatrači iz stavka (1) ovog članka preuzimaju iskaznice u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ili u DKP-u BiH određenom za glasovanje.
- (3) Svaki promatrač dužan je za vrijeme promatranja izbora na biračkom mjestu određenom za glasovanje državljanu BiH u DKP-ima BiH nositi iskaznicu.

POGLAVLJE VI. PRISTUP AKREDITIRANOG PROMATRAČA MJESTU PROMATRANJA IZBORNIH AKTIVNOSTI – članak 17.1 i 17.2 Izbornog zakona BiH

Članak 19.

(Pristup promatrača mjestu izbornih aktivnosti)

- (1) Nakon dolaska na mjesto promatranja izbornih aktivnosti, promatrač mora pokazati osobnu identifikacijsku ispravu ovlaštenoj osobi tijelu za provedbu izbora.
- (2) Ovlaštena osoba provjerit će identifikacijsku ispravu s fotografijom promatrača, kako bi utvrdilo da se ime promatrača nalazi na iskaznici.
- (3) Ovlaštena osoba zapisat će ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao i njegov broj iskaznice u zapisnik tijela za provedbu izbora, bilježeći vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio prostorije, kako bi se broj promatrača ograničio na jednog promatrača u isto vrijeme na jednom mjestu promatranja izbornih aktivnosti ako se radi o promatraču političkog subjekta i udruge.
- (4) Ovlaštena osoba zadržat će identifikacijsku ispravu do trenutka kada promatrač napušta mjesto promatranja izbornih aktivnosti i dužan je obavijestiti ovlaštenu osobu o napuštanju prostorija, nakon čega će mu biti vraćena identifikacijska isprava. Prilikom napuštanja mjesta promatranja, promatrač zadržava iskaznicu.
- (5) Broj nazočnih međunarodnih promatrača na biračkom mjestu nije ograničen, ali ne smije utjecati na regularnost izbornog procesa.
- (6) Međunarodni promatrač na svako mjesto na kojem promatra izbornu aktivnost može sa sobom uvesti i prevoditelja.

POGLAVLJE VII. ODUZIMANJE SVOJSTVA PROMATRAČA

Članak 20.

(Razlozi za oduzimanje svojstva promatrača)

- (1) Tijelo za provedbu izbora oduzet će svojstvo akreditiranom promatraču i udaljiti ga sa mjesta promatranja izbornih aktivnosti tijekom promatranja izbornog procesa ako:

- a) ometa izborne aktivnosti
- b) ne poštuje tajnost glasovanja
- c) ne nosi službenu iskaznicu
- d) nosi oznake koje ga povezuju s određenom političkim subjektom.

Članak 21.
(Postupak oduzimanja svojstva promatrača)

(1) U postupku udaljavanja akreditiranog promatrača sa izbornog mjesta, predstavnik tijela za provedbu izbora treba prethodno opomenuti akreditiranog promatrača koji ometa izborni proces i poduzeti sve druge raspoložive mjere i radnje da ometanje prestane, a ako akreditirani promatrač nastavi ometanje, udaljiti će ga sa mjesta promatranja izbornih aktivnosti.

(2) Nadležno tijelo za provedbu izbora obavijestiti će političkog subjekta, udrugu, odnosno međunarodnog promatrača o poništenju iskaznice.

POGLAVLJE VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.
(Sastavni dio naputka)

Sastavni dio ovog naputka je:

- a) (AP-1-PS i AP-2-PS) obrasci zahtjeva za akreditiranje predstavnika političkih subjekata
- b) (AP-1-PU) obrazac zahtjeva za akreditiranje udruge
- c) (AP-1-MP) obrazac zahtjeva za akreditiranje predstavnika međunarodnih organizacija
- d) (AP-1-IP) obrazac pravila ponašanja i izjava o poštivanju tajnosti glasovanja
- e) (AP-1-MP-E) obrasci zahtjeva za akreditiranje međunarodnih promatrača na engleskom jeziku
- f) obrasci izgleda iskaznice za međunarodne promatrače
- g) obrasci izgleda iskaznice za političke subjekte
- h) obrasci izgleda iskaznice za udruge.

Članak 23.
(Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog naputka prestaje primjena Naputka o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 37/10, 63/10 i 72/12).

Članak 24.
(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

Ovaj naputak stupa na snagu sljedećeg dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“ i objavit će se u „Službenim novinama Federacije BiH“, „Službenom glasniku Republike Srpske“, „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“ i web stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba.

Broj: 05-1-02-2-453-1/14
Sarajevo, 29.04.2014. godine

